

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndc/23/2025
Identifikačné číslo spisu:	2324200167
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2324200167.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti A. Q., narodenej XX. P. XXXX a V. Q., narodenej XX. Z. XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, detí matky M. J., narodenej XX. Z. XXXX, L. E., zastúpenej advokátom JUDr. Ing. Michalom Mladým, Bojnice, Prievidzská 254/26 a otca P.E. Q., narodeného XX. F. XXXX, Z. XXX, o zmenu rozhodnutia, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 10P/50/2024, o návrhu matky na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu matky na prikázanie sporu vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 10P/50/2024 Okresnému súdu Galanta z dôvodu vhodnosti vyhovuje.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) predložil na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky návrh na prikázanie sporu Okresnému súdu Galanta podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) z dôvodu vhodnosti, ktorý podala matka. Svoj návrh odôvodnila tým, že v obvode Okresného súdu Galanta sa nachádza súčasné bydlisko maloletých detí a je dostupnejším súdom. Matka uviedla, že trvalo žije v Í. a na Slovensko dochádza len za účelom realizácie styku s maloletými deťmi. V okrese Prievidza nemá žiadnych príbuzných, ani blízke osoby. Z hľadiska hospodárnosti konania by bolo aj pre matku z finančných i časových dôvodov vhodnejším riešením zúčastňovať sa pojednávanií vo veci na Okresnom súde Galanta, ktorý je pre ňu dostupnejší. Poukázala na to, že najbližších príbuzných má v obci Z., okres Šaľa, kde žijú maloleté deti s otcom a do tejto obce sú jej doručované aj poštové zásielky. V obci žije jej stará matka, matka a aj jej blízka rodina. Okresný súd Galanta je podľa matky dostupnejším súdom aj pre otca maloletých a maloleté deti, nakoľko majú v obvode tohto súdu bydlisko a navštevujú Základnú školu Vlčany a tiež tu majú aj najbližších príbuzných.

2. Otec s návrhom matky na prikázanie sporu Okresnému súdu Galanta z dôvodu vhodnosti súhlasil. Uviedol, že maloleté deti v obci Z. žijú, navštevujú školu a majú tu zázemie. V okrese Prievidza už nemajú žiadne väzby, ani sa tam nezdržiavajú. Je toho názoru, že Okresný súd Galanta je na rozhodnutie o ich veci vhodnejší, (č. l. 56). Kolízny opatrovník maloletých sa na výzvu konajúceho súdu vyjadril, že

nemá výhrady voči návrhu matky na prikázanie veci Okresnému súdu Galanta podľa § 39 ods. 2 CSP s poukazom na § 4 CMP, nakoľko maloleté deti spolu so svojim otcom dlhodobo žijú na adrese svojho trvalého pobytu Z. XXX (č. l. 71).

3. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené zákonom č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP platí, že na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP vo vzťahu k možnosti prikázania veci z dôvodu vhodnosti, okrem práva vyjadriť sa k návrhu na prikázania veci tých účastníkov, ktorých účasť v konaní vyšla najavo v čase podania návrhu (§ 4 CMP) neustanovuje inak, treba na danú vec aplikovať ustanovenie CSP o prikázaní veci inému súdu.

5. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Prievidza) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Galanta). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“).

6. Podľa § 112 ods. 1, 2 CMP, na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom. Ak sa zákonným spôsobom zmenia okolnosti, podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť, môže súd preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak to vyžaduje záujem maloletého. Ak tento súd nesúhlasí s prenesením príslušnosti, rozhodne jeho nadriadený súd; zmena bydliska maloletého z dôvodu umiestnenia maloletého v zariadení na základe rozhodnutia súdu podľa § 111 písm. l) až n) nie je dôvodom na zmenu miestnej príslušnosti súdu.

7. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania, či účastníka civilného mimosporového konania, na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového (mimosporového) konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

8. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania.

9. Najvyšší súd z lustrácie v Registri obyvateľov SR zistil, že maloleté deti majú od 30. augusta 2023 trvalý pobyt v obci Z.. Zo spisu ďalej vyplýva, že maloleté deti navštevujú Základnú školu v obci Vlčany (správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky zo 25. septembra 2023, č. l. 34), pričom obe obce sa nachádzajú v okrese Šaľa. Tieto právne skutočnosti sú dôležitými dôvodmi, pre ktoré je vhodné prikázať spor Okresnému súdu Galanta, do obvodu ktorého okres Šaľa spadá. Fakt, že matka navrhla prikázať vec súdu, v obvode ktorého maloleté deti majú bydlisko a navštevujú školu znamená, že všetky okolnosti veci odôvodňujú vhodnosť prikázať vec na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Galanta. Zároveň zohľadnenie okolností svedčiacich v prospech návrhu matky nebude mať negatívny dopad na otca, keďže rovnako ako maloleté deti má bydlisko v obci Z.. Otec aj kolízny opatrovník s návrhom matky súhlasil. Najvyšší súd je súčasne toho názoru, že neexistuje dôvod objektívne predpokladať, že by delegácia spôsobila menej hospodárne konanie, prípadne pomalšie alebo po skutkovej stránke menej spoľahlivé posúdenie opodstatnenosti návrhu matky na zmenu rozhodnutia.

Práve naopak, vzhľadom na skutkové okolnosti by malo byť konanie na Okresnom súde Galanta hospodárnejšie, rýchlejšie a spoľahlivejšie. Najvyšší súd tak uzaviera, že špecifiká daného prípadu delegáciu vecí z dôvodu vhodnosti odôvodňujú.

10. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky pre prikázanie vecí inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP a návrhu vyhovel.

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.